

studenten aan het werk

06-2020

---

inhoud

01

intro en aanpak 03

1.1 intro 04
1.2 aanpak 05

02

resultaten 06

2.1 aandeel werkende studenten blijft groeien 07
2.2 welk soort jobs, welke sectoren en welke bedrijven? 11
2.3 hoe zoeken en vinden studenten hun job? 13
2.4 aandeel studenten zonder contract neemt toe 13
2.5 het gemiddeld uurloon van mannen en vrouwen 16
2.6 wat men verdient, dient voor leuke dingen of wordt gespaard 16
2.7 korte termijn primeert 18
2.8 hoge tevredenheid, maar globaal licht dalende tendens 19
2.9 negatieve invloed op studieprestaties 22
2.10 betuttelende ouders 22

03

studentenarbeid na corona 23

04

belangrijkste conclusies 25

01

intro en aanpak

1.1 intro

waarom deze studie?

In 2018 werkten in ons land meer dan een half miljoen studenten (544 752, cijfers RSZ). Nooit eerder waren dat er zoveel. Vermoedelijk zal dit cijfer voor 2019 nóg hoger liggen. Volgens Federgon waren er in 2018 ook 260.693 studenten als uitzendkracht aan de slag. Andermaal een nieuw record.

Deze cijfers spreken voor zich: uitzendkantoren vervullen een steeds belangrijkere brugfunctie tussen jongeren en werkgevers op de Belgische arbeidsmarkt. Met deze studie verzamelen we al zestien jaar goed onderbouwde data over de verhouding tussen studenten en werk. Als grootste human resources-dienstverlener van het land delen we deze expertise graag.

Al sinds de allereerste studie in 2004 gaan we jaarlijks bij een representatieve groep van 1000 studenten na wanneer ze werken, welke jobs ze doen en in welke sectoren ze aan de slag gaan. Omdat we vinden dat 'werk' meer is dan betaalde arbeid uitoefenen in een bedrijf, onderzoeken we ook in welke mate de studenten zich engageren als vrijwilliger of klussen doen. We peilen hoe ze die jobs zoeken, hoeveel ze verdienen en waaraan ze hun geld uitgeven. Ook hoeveel studenten zonder arbeidscontract aan de slag gaan, hoe tevreden ze zijn over hun job en wat ze daarin belangrijk vinden, rapporteren we hier. Dit jaar keken we na in welke mate studenten als zelfstandige aan de slag willen gaan. Omdat we dit al jaren nauwgezet doen, kunnen we elk jaar opnieuw interessante verbanden leggen en evoluties blootleggen. Dit jaar trokken we het aantal bevraagde studenten op tot 1.500: zo kunnen we regio's vergelijken.

Deze studie onderzoekt verschillende facetten van de allereerste contacten die jongeren hebben met onze arbeidsmarkt. Hoewel de resultaten van deze studie op heel wat vlakken een heel geleidelijke evolutie of zelfs status quo vertonen - wat aantoont dat de gehanteerde methodologie erg degelijk is - tekenen we ook dit jaar enkele interessante evoluties op. Wat ons betreft, is deze studie verplichte lectuur voor al wie met kennis van zaken wil meepraten over jongeren en werk. We durven zelfs hopen dat deze studie ook beleidsmakers en bedrijven inspireert die - net als wij - hun steentje willen bijdragen om dat eerste contact van jongeren met de arbeidsmarkt in goede banen te leiden.

1.2 aanpak

Voor dit onderzoek werden 1.500 studenten bevroegd die ouder zijn dan vijftien jaar en ingeschreven zijn in het secundair (algemeen, technisch en beroeps) of het hoger onderwijs (universiteit, hogeschool). De enquête werd online ingevuld tussen 23 maart en 9 april 2020. De subgroepen zijn representatief voor de populatie (naar geslacht, taal, regio, ...). De steekproef ligt hoger dan gewoonlijk omdat we ook regio's willen kunnen vergelijken.

De studenten kregen vragen over allerlei werkgerelateerde onderwerpen: hoeveel verdienen ze? Welk soort jobs doen ze? In welke sectoren werken ze? Waaraan besteden ze hun geld? Hoe tevreden zijn ze over hun job? Gingen ze aan de slag met een arbeidscontract? In welke mate willen ze als zelfstandige werken?

tabel 1

de respondenten (in %)

geslacht	man	49
	vrouw	51
taal	franstalig	46
	nederlandstalig	54
leeftijd	15-17 jaar	17
	18-21 jaar	55
	22-25 jaar	19
	26-30 jaar	8
huidig studieniveau	middelbaar of lager	48
	bachelor	38
	master	14
gewenst studieniveau	middelbaar	32
	bachelor	30
	master	38
regio	vlaanderen	53
	wallonië	28
	brussel	19

02

resultaten

2.1 aandeel werkende studenten blijft groeien

Deze studie gaat over werkende studenten. In de eerste plaats slaat dit op betaalde arbeid. Omdat we werk niet willen reduceren tot werken als jobstudent, gaan we in deze studie ook na of de studenten klussen tegen betaling of zich inzetten als vrijwilliger.

Slechts elf procent van de jongeren werkt niet (15% in 2019). Ze doen geen studentenjob, geen klussen en zetten zich niet in als vrijwilliger. Het overgrote deel van de studenten werkt dus wel. Werken maakt voor de grootste groep studenten dus deel uit van het dagelijks leven. Deze vaststelling blijft overeind als we ons beperken tot betaald werk. De voorbije jaren stelden we een systematische groei vast van studentenarbeid. Zelfs in tijden van recessie bleef dit segment groeien. Een van de belangrijkste vaststellingen van dit onderzoek is dat deze groei ook in 2019 is voortgezet. Dit jaar zal dat niet het geval zijn, weten we nu al.

wie werkt wanneer?

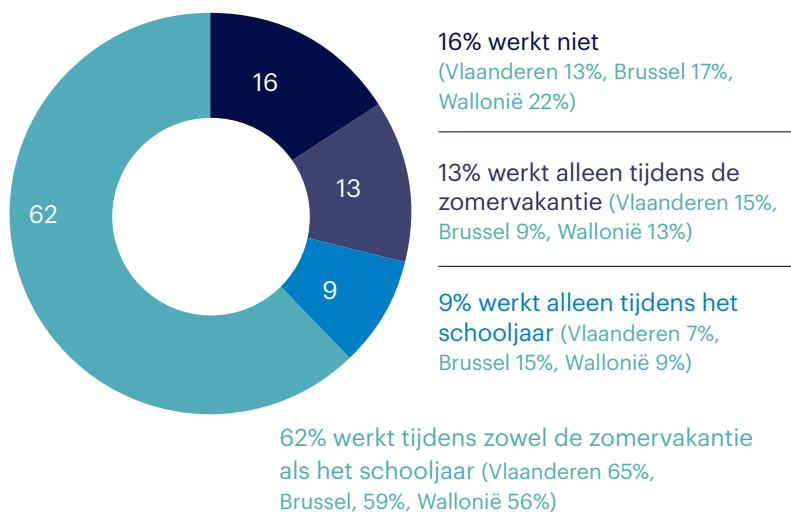
- 84% van alle bevroegde studenten deed betaald werk (tegenover 80% vorig jaar).
- 76% (tegenover 73% vorig jaar) van de studenten werkt **als jobstudent tijdens de zomervakantie**. Het aandeel studenten dat tijdens de zomermaanden aan de slag gaat, was historisch gesproken vrij stabiel. Het schommelt sinds het begin van de peilingen tussen de 62% en de 70%. Twee jaar geleden werd de kaap van de 70% voor het eerst overschreden. Vorig jaar werd een historisch record gevestigd met 73%. Ons vermoeden dat we hiermee dichtbij het maximum zaten, wordt niet bevestigd. Dit jaar komen we uit op 76%, opnieuw een record. Ook bij de min 18-jarigen is er dit jaar voor het eerst een meerderheid die werkt tijdens de zomervakantie (51%). Vorig jaar was dit nog 46%.

een meerderheid van de studenten (62%) werkt zowel tijdens de zomervakantie als tijdens het schooljaar. 13% werkt alleen tijdens de zomer. 9% alleen tijdens het schooljaar.

- 70% (tegenover 64% vorig jaar) van de respondenten werkt **als jobstudent tijdens de rest van het jaar**. Nooit eerder lag het aandeel zo hoog. En nooit eerder was het verschil zo klein: slechts zes procentpunten tussen de zomer en de rest van het jaar. Bij de eerste meting in 2004 werkte 30% van de studenten tijdens het schooljaar. De verklaring voor de enorme stijging moeten we zoeken bij de steeds flexibelere wetgeving. Die lenigt voor een stuk de grote nood aan flexibiliteit bij zowel studenten als Belgische bedrijven. Zeker de laatste jaren vormt de enorme krapte op de arbeidsmarkt een bijkomende verklaring. Het aandeel studenten dat werkt tijdens het schooljaar zit met deze nieuwe stijging op jaarbasis vermoedelijk dichtbij het maximum. Dit geldt vooral voor studenten hoger onderwijs, waarvan meer dan 80% tijdens het jaar werkt. Bij min 18-jarigen werkt tijdens het jaar net niet de helft (49%). Het jaar voordien was dit maar 40%.
- Slechts 13% van alle studenten werkt alleen tijdens de zomervakantie. 9 procent werkt alleen tijdens het schooljaar. Een meerderheid van de studenten (62%) **combineert dus werk in beide periodes**.

grafiek 1

studenten en werk (in %)

Bij wie tijdens het schooljaar werkt (70%), loopt het werkpatroon sterk uiteen.

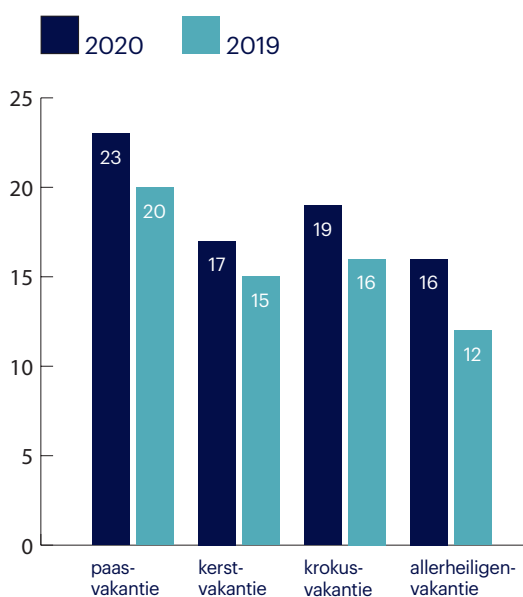
- 30% werkt tijdens een van de andere, kortere vakanties (in 2018 was dit 26%, in 2017 slechts 20%)
- 21% werkt regelmatig op vaste uren tijdens het weekend en/of de week (in 2018 was dit 19%, in 2017 15%).
- 26% werkt onregelmatig. Dit aandeel blijft redelijk stabiel.

Studenten zijn dus steeds meer aan de slag tijdens de kortere vakanties. Ze hebben elke vakantie ook meer gewerkt dan het jaar voordien.

studenten werken steeds meer tijdens de kortere schoolvakanties.

grafiek 2

aandeel studenten die werken tijdens de andere vakanties tijdens het schooljaar

- Bij de 21% studenten die tijdens het schooljaar regelmatig op vaste uren werken, is zo'n 60% tijdens het weekend aan de slag (13% van het totaal). 12% werkt (ook) tijdens de week. De groep die zowel tijdens de week als in het weekend werkt, blijft dus redelijk beperkt. De voorbije jaren merkten we een lichte verschuiving naar meer werken tijdens de week. Deze tendens zet zich dit jaar niet door. Bij degenen die tijdens het schooljaar tijdens de week werken (12%), doet een op de vijf dit soms tijdens de les- of cursustijden. Het gaat hier wel bijna uitsluitend om studenten hoger onderwijs. Op middelbaar niveau is dit fenomeen bijna onbestaande. Een op de tien betrokken studenten rapporteert dat werkgevers zelf soms suggereren om tijdens de cursussen te werken. Blijkbaar weerstaan de meeste studenten deze lokroep.

studentenarbeid in de drie regio's

In deze studie gaan we wat dieper in op de eventuele verschillen inzake studentenarbeid tussen de regio's. De vraag is in welke mate de arbeidsmarkt voor studenten de globale arbeidsmarkt weerspiegelt. In Vlaanderen ligt de werkzaamheidsgraad hoger dan in Brussel en Wallonië, en de werkloosheidsgraad lager. Dit verschil in arbeidsmarkt uit zich ook in de studentenarbeid.

In Vlaanderen werkt 80% van alle studenten tijdens de zomer en 72% tijdens het schooljaar. In Wallonië is dit respectievelijk 70% en 66%. Brussel neemt een tussenpositie in met 70% tijdens de zomer en 75% tijdens het schooljaar.

Beperken we ons tot kotstudenten, dan stijgt het aandeel in Vlaanderen tot maar liefst 90% tijdens de zomervakantie en 79% tijdens het schooljaar. In Wallonië is dit 78% en 72%. Brussel heeft opnieuw een tussenpositie met 84 en 74%.

Qua aantal gewerkte dagen is er geen statistisch verschil tussen de regio's. De mediaan schommelt rond de 40 dagen.

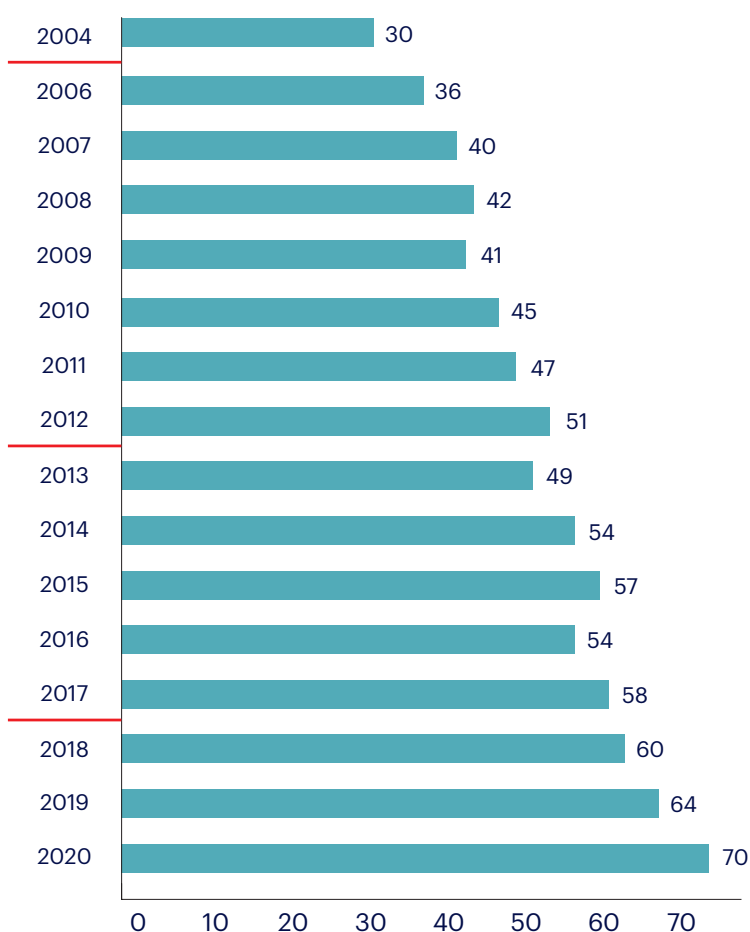
- Een op de drie studenten antwoordt soms te werken tijdens de blok of de examens. Dit aandeel ligt hoger bij +22-jarigen (45%) in Brussel (42%) en bij de studenten die op kot zitten (36%).
- Studenten geven aan gemiddeld 64 dagen per jaar te werken. Dit is een lichte stijging in vergelijking met vorig jaar (61 dagen). Twee jaar geleden was dit nog maar 50 dagen. De stijging doet zich voor bij alle leeftijdsgroepen. De min 18-jarigen werken gemiddeld 45 dagen. Vermoedelijk is de krapte op de arbeidsmarkt de belangrijkste reden voor de stijging. De mediaan voor het aantal gewerkte dagen ligt een stuk lager: 40 dagen. Bij min 18 jaar is dit 30 dagen. Het grote verschil tussen de mediaan en het gemiddelde wijst op een sterk ongelijke verdeling. Sommige studenten zeggen elke dag aan het werk te zijn.

Het gaat dan niet om voltijdse dagen. Door de versoepeling van de wetgeving kunnen studenten nu veel gemakkelijker deeltijds werken. Zowel werkgevers als studenten maken hier blijkbaar sterk gebruik van. De omzetting van mogelijk te presteren dagen naar uren heeft dus - samen met de sterke economische conjunctuur - wel degelijk een groot effect gehad.

- 46% van de studenten doet [allerhande klusjes tegen betaling](#), zoals babysitten of helpen in de tuin. Dit aandeel blijft onveranderd.
- 35% van de studenten zet zich in [als vrijwilliger](#). Ook dit is niet veranderd in vergelijking met vorig jaar. Hoewel sinds 2004 veel meer studenten het hele jaar door werken, ging dit niet ten koste van hun engagementen als vrijwilliger. Deze resultaten bevestigen de berichten in de media (dat de vrijwilliger met uitsterven bedreigd is) dus niet. Een positieve vaststelling, ook al omdat vrijwilligerswerk vaardigheden aanscherpt die later in het beroepsleven van pas komen.

grafiek 3

aandeel studenten die werken tijdens het schooljaar (in %)

Deze figuur toont de evolutie van het aantal studenten dat tijdens het schooljaar werkt. De rode lijntjes geven aan wanneer de studentenwetgeving werd aangepast.

- In oktober 2005 mochten studenten ook buiten de zomerperiode 23 dagen aan de slag onder het voordelige studentenstatuut.
- Begin 2012 werd de regeling van 23 dagen tijdens de zomerperiode en 23 dagen in de rest van het jaar aangepast naar 50 dagen per jaar.
- Sinds 1 januari 2017 mogen studenten 475 uur per jaar aan de slag met een studentencontract. Het ziet ernaar uit dat het effect van deze laatste uitbreiding zich nog steeds laat voelen, al speelt de conjunctuur uiteraard ook een rol.

tabel 2

overzichtstabel aandeel studenten aan het werk (volgens subgroep)

	zomer	schooljaar
totaal	76	70
vrouwen	75	70
mannen	76	71
<18 jaar	51	49
18-21 jaar	80	72
22-25 jaar	85	82
>25 jaar	79	81
middelbaar	67	66
bachelor	82	73
master	86	76
kotstudenten	86	76
nederlandstalig	77	71
franstalig	73	69

2.2 welk soort jobs, welke sectoren en welke bedrijven?

De sectoren die het meest beroep doen op studenten zijn overduidelijk de horeca (22%), de kleinhandel (19%) en de overheid/social-profit (11%). Vrije tijd (8%) en productiebedrijven & groothandel (beide 7%) vervolledigen de top vijf.

De meeste studenten gaan nog altijd aan de slag als kassier(ster) (12%), gevolgd door administratief bediende (11%), magazijnier (10%) en productiewerker (8%). Opvallend: de studentenjobs die het meest worden uitgevoerd zijn allemaal jobs waarvan verwacht wordt dat ze in de toekomst sterk in aantal zullen afnemen.

Zoals elk jaar merken we de traditionele verschillen tussen mannen en vrouwen. Zo werkt bijvoorbeeld 15% van de dames als kassierster (tegenover 8% van de mannen). Bij de mannen is 11% aan de slag als productiewerker (tegenover 4% van de dames). Er zijn ook flink meer barmannen en magazijniers (resp. 8% en 13%) dan vrouwelijke tegenhangers (4% en 6%).

het valt op dat de studentenjobs die het meest worden uitgevoerd allemaal jobs zijn waarvan verwacht wordt dat ze in de toekomst sterk in aantal zullen afnemen.

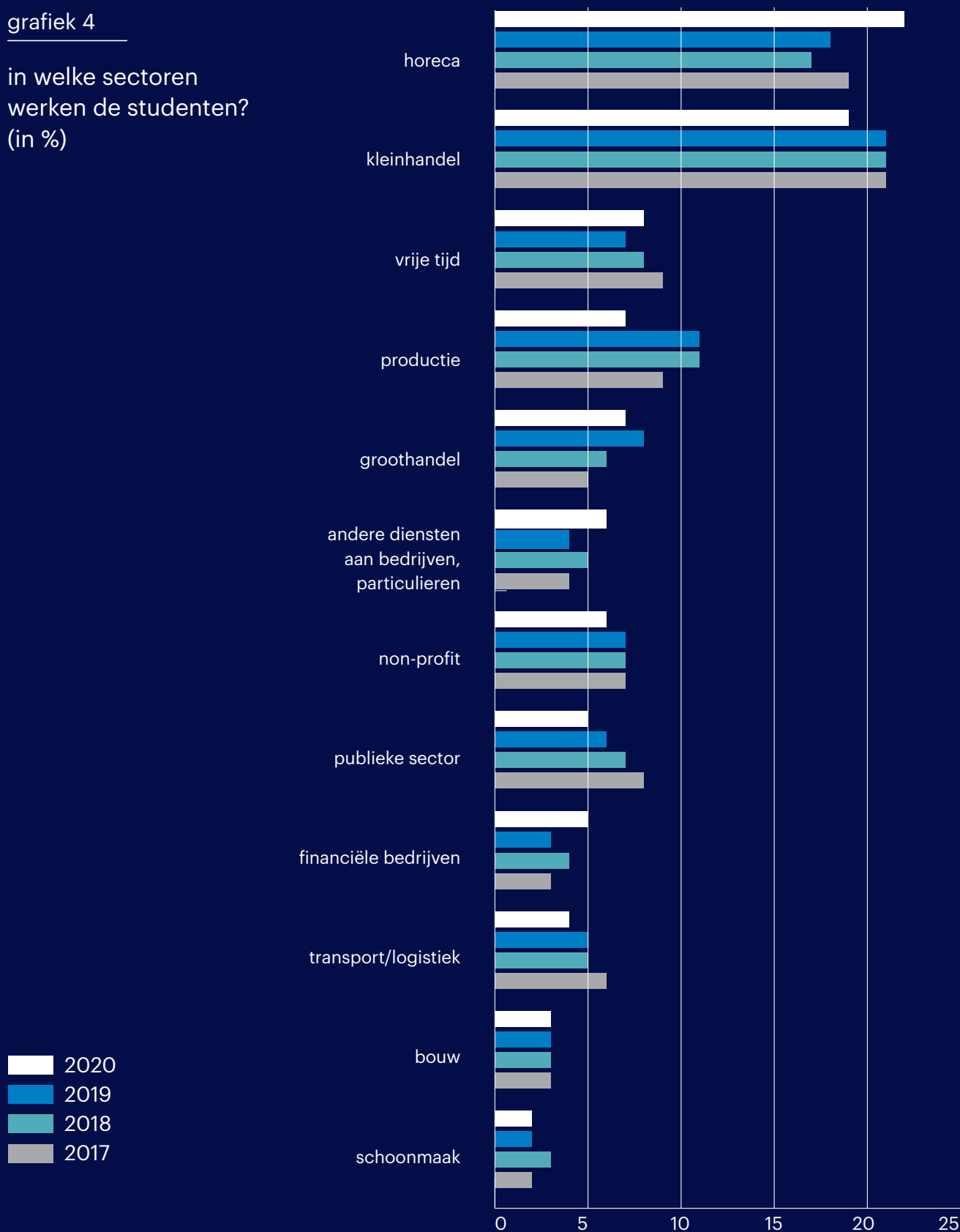
tabel 3

de meest uitgevoerde studentenjobs (aandeel)

1.	kassier(ster)	12
2.	administratief bediende	11
3.	magazijnier	10
4.	productiewerker	8
5.	monitor, animator, redder	6
6.	barman/barvrouw	6
7.	kelner	6
8.	rekenvuller	6
9.	schoonmaker	5
10.	keukenhulp	5

grafiek 4

in welke sectoren
werken de studenten?
(in %)

2020
2019
2018
2017

Als we kijken naar de grootte van de bedrijven waar de studenten werken, valt op dat 21% werkt in bedrijven met meer dan 100 werknemers. 35% is in de weer in een middelgroot bedrijf (11-50 werknemers). Kleine bedrijven (tot 10 werknemers) nemen 34% van de studenten voor hun rekening. Doorheen de jaren zien we een lichte verschuiving van groot naar klein. Het aandeel studenten dat werkt in een groot bedrijf is de voorbije twee jaar afgenomen van 27% naar 21%. Dit betekent dat de uitbreiding van studentenarbeid de laatste jaren vooral heeft plaatsgevonden bij kleinere bedrijven. Zij hebben pas vrij recent de voordelen van studentenwerk ontdekt.

de uitbreiding van studentenarbeid heeft de voorbije jaren vooral plaatsgevonden bij kleinere bedrijven (<100 werknemers) Zij hebben pas vrij recent de voordelen van studentenwerk ontdekt.

2.3 hoe zoeken en vinden studenten hun job?

Net als de vorige jaren springen vier kanalen er wat uit als het gaat om zoeken naar studentenwerk:

1. vacaturesites (47%)
2. familie (45%)
3. vrienden en kennissen (45%)
4. uitzendkantoren (42%)

Ook jobapps (18%) en social media (29%) winnen aan belang. VDAB/Forem/Actiris (19%) en de scholen blijven - net als vorig jaar - steken op 19%.

De eigen familie en vrienden en kennissen blijven met voorsprong de belangrijkste kanalen om een studentenjob te vinden (23% en 17%). Pas dan volgen uitzendkantoren (12%) en vacaturesites (11%). Social media en jobapps blijken voorlopig niet bijster efficiënt. Ze worden veel aangewend, maar leiden nog niet zoveel naar een job (resp. 5% en 1%). Net als vorig jaar halen VDAB/Forem/Actiris zes procent.

2.4 aandeel studenten zonder contract neemt toe

In vergelijking met de bevraging van vorig jaar is het aantal studenten dat zonder contract werkt, licht toegenomen. Vorig jaar was dat zo bij 19% van de studenten. Vandaag gaat het om 21%. Dit is een evenaring van de recordscore van 2009. Ook bij de studenten jonger dan achttien gaat het opnieuw de verkeerde kant uit. Van 25% twee jaar geleden en 27% vorig jaar komen we nu uit op 31%. Alleen in 2007 lag het aandeel hoger.

Het grootste aandeel studenten zonder contract vinden we opnieuw in de horeca (25%). Ook in kleine bedrijven (maximaal tien werknemers) loopt dit aandeel op (30%).

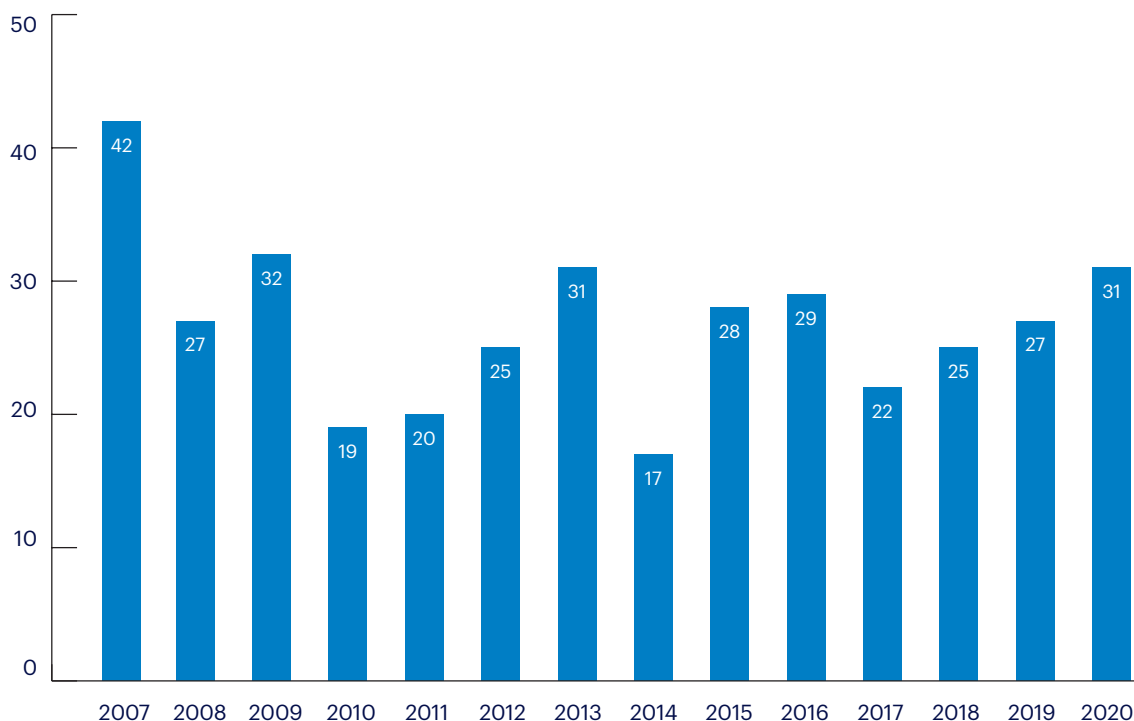
Qua taal merken we een verschil. Franstalige studenten werken meer zonder contract dan hun Nederlandstalige collega's (resp. 26% en 17%).

Hoewel drie wetwijzigingen de studentenarbeid (voor zowel studenten als hun werkgevers) een pak interessanter¹ hebben gemaakt en de risico's van zwartwerk niet opwegen tegen de voordelen van de huidige regeling, gaat vandaag nog altijd bijna een op de drie studenten jonger dan achttien aan het werk zonder contract.

Onderstaande grafiek toont de evolutie van het zwartwerk bij de jobstudenten. De rode lijnen geven aan op welke momenten drie wetwijzigingen studentenarbeid interessanter¹ hebben gemaakt. Daarmee namen ze een belangrijke voedingsbodem van zwartwerk weg. De voordelige regeling² sinds 1 januari 2017 maakt studenten inschakelen bijzonder interessant. Daarom is het onbegrijpelijk dat bedrijven nog altijd 21% van alle studenten en 31% van de min 18-jarigen aan het werk zetten zonder contract, met alle risico's van dien. We kunnen enkel vaststellen dat de verschillende versoepelingen niet hebben geleid tot een structureel terugdringen van zwartwerk.

grafiek 5

evolutie aandeel min 18-jarigen zonder contract

1 vrijstelling van alle sociale lasten (met uitzondering van een solidariteitsbijdrage), uren i.p.v. dagen.
2 studenten met een studentencontract mogen per jaar 475 uur aan de slag.

wordt het contract gerespecteerd?

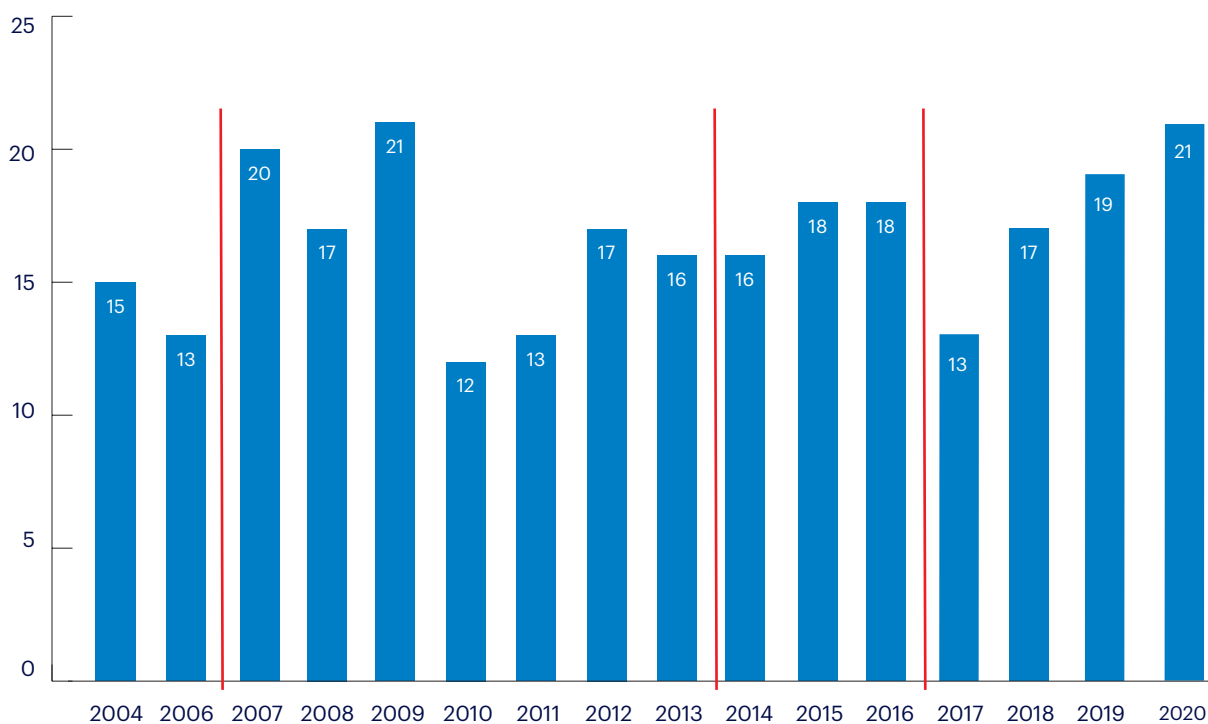
Als er een contract is, wordt dit dan gerespecteerd? Grotendeels wel. De respondenten geven een gemiddelde score van 8,8 op 10. Dit ligt in de lijn van de vorige jaren.

met welk soort contract werken de studenten?

Studentenarbeid is een bijzonder flexibele arbeidsvorm. 15% van de studenten werkt met een uurcontract, 24% heeft een dagcontract, 31% een weekcontract en 30% een maandcontract. De verhouding is nagenoeg ongewijzigd in vergelijking met vorig jaar.

grafiek 6

evolutie aandeel studenten zonder contract

2.5 het gemiddeld uurloon van mannen en vrouwen

Als we ons baseren op de mediaan qua uurloon (11 euro), verdienen mannen en vrouwen evenveel. Nemen we het gemiddelde als uitgangspunt, dan strijken mannen duidelijk meer op dan vrouwen (resp. 13,6 en 12,3 euro per uur). Vorig jaar stelden we uitzonderlijk geen verschil qua gemiddelde. Blijkbaar is het te vroeg om hier van een trend te spreken.

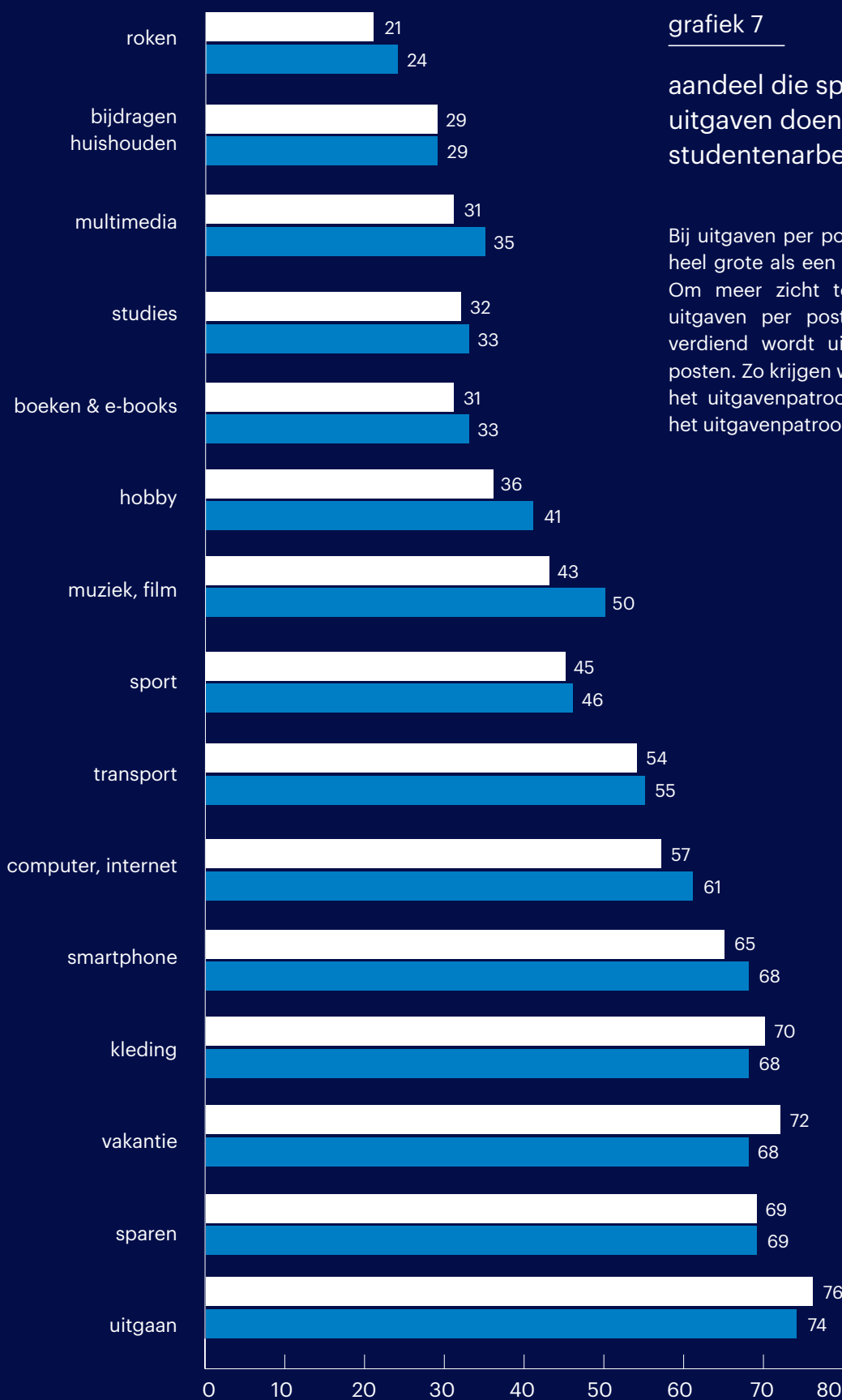
Studenten verdienen meer dan vorig jaar. Op jaarbasis verdient de gemiddelde student naar eigen zeggen 2.607 euro (vorig jaar 2.393 euro). Mannen verdienen gemiddeld 2.868 euro, vrouwen komen uit op 2.353 euro.

Ook bij het klussen verdienen mannen op jaarbasis meer dan vrouwen (resp. 836 en 564 euro).

2.6 wat men verdient, dient voor leuke dingen of wordt gespaard

Het uitgavenpatroon van de studenten vertoont een grote constante. Op jaarbasis zijn de verschillen minimaal, zelfs op iets langere termijn is er nauwelijks evolutie te bespeuren. In België werken studenten vooral om leuke dingen te doen, te kopen en te sparen. Er is op het eerste gezicht wel een redelijk groot aantal studenten die via betaald werken bijdragen aan het gezinsbudget (29%) of deels de eigen studies financieren (33%). Als we alle uitgaven samen nemen en uitsplitsen per categorie, gaat nog hooguit 8% naar studies en gezinsbudget samen. Deze situatie is minder voor de hand liggend dan het lijkt. In heel wat landen gaat een groot deel van het inkomen via studentenarbeid naar de financiering van de eigen studies.

grafiek 7

aandeel die specifieke uitgaven doen met opbrengst studentenarbeid

Bij uitgaven per post kan het om zowel een heel grote als een heel kleine uitgave gaan. Om meer zicht te hebben op de totale uitgaven per post splitsen we alles wat verdiend wordt uit over de verschillende posten. Zo krijgen we een vollediger zicht op het uitgavenpatroon. Doorheen de jaren is het uitgavenpatroon erg stabiel.

2020
2019

tabel 4

bedrag dat gemiddeld
gespendeerd wordt per
uitgavenpost (in %)

uitgaan, bioscoop	10
vakantie, reizen	9
kleding	9
sparen	9
smartphone	9
laptop, tablet, consoles	8
vervoer	7
muziek, film (spotify, netflix,...)	7
sport	6
hobby	5
multimedia, tv	5
studies	4
boeken, e-books	4
bijdragen gezinsbudget	4
roken	3

welke verschillen zijn er per subgroep?

Het uitgavenpatroon van de mannelijke en de vrouwelijke studenten is erg gelijklopend. Alleen spenderen vrouwen meer aan kleding (10% versus 7%), en mannen meer aan pc's en tablets (9% versus 7%) en aan sport (7% versus 5%).

2.7 korte termijn primeert

Met welke factoren houden studenten rekening in hun zoektocht naar een studentenjob? Hét belangrijkste criterium bij de keuze is - zoals steeds - het geld dat ze ermee kunnen verdienen. Het salaris is doorslaggevend, ruim voor de werkervaring of de toekomstperspectieven die een studentenjob kan bieden.

tabel 5

waarom kies je voor een
bepaalde studentenjob (in %)
(frequentie en belang)?

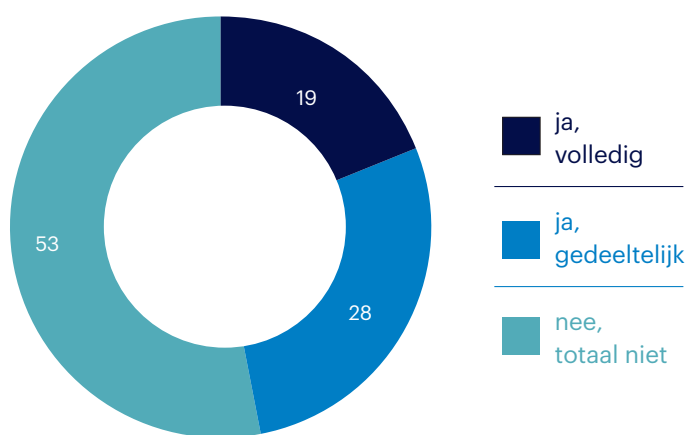
	frequentie ¹	belang ²
loon	97	37
werksfeer	88	16
ervaring opdoen	74	11
job in dat bedrijf in toekomst	61	9
nabijheid van de job	81	15
job die mij aanspreekt	81	13

1 frequentie: aandeel studenten die dit kenmerk vermelden

2 belang: gemiddeld belang van dit kenmerk

grafiek 8

kies jij je studentenjob in functie van jouw studies? (in %)

We gingen ook na wat studenten heel concreet belangrijk vinden aan een studentenjob. Hieruit blijkt andermaal dat ze het loon van hun studentenjob het belangrijkste vinden (7,9 op 10). Ook helemaal bovenaan: de middelen die ze nodig hebben om hun job goed te doen en de beschikbaarheid van informatie (7,9). Andere belangrijke factoren zijn een omgeving die hen toelaat de job goed te doen (7,8), de werksfeer (7,7), een goede relatie met de baas (7,6) en een werkomgeving die hen toelaat om de job goed te doen. Net als de vorige jaren bengelt de jobinhoud helemaal achteraan met een score van 7,4 op 10.

Kortom: studenten werken om geld te verdienen. Ze hechten wat minder belang aan de jobinhoud. Dat ze toch gemotiveerd zijn om het goed te doen, blijkt uit het feit dat ze veel belang hechten aan goed geïnformeerd te zijn en een omgeving willen die hen toelaat de job goed te doen.

2.8 hoge tevredenheid, maar globaal licht dalende tendens

Studenten zijn globaal genomen vrij tevreden over hun job. Deze tevredenheid vertaalt zich in een gemiddelde score van 7,5 op 10. Vorig jaar was dit 7,6. Twee jaar geleden was het 7,7 en het jaar daarvoor 7,8. Deze licht dalende trend over de jaren heen vinden we echter niet terug bij de verschillende aspecten van de job. Daar blijven de scores gelijk of is er zelfs een lichte stijging. Het is goed mogelijk dat de verwachtingen van de studenten gewoon gestegen zijn door de grotere keuzemogelijkheden. Nederlandstalige studenten zijn iets tevredener dan Franstalige (resp. 7,6 versus 7,4).

de globale tevredenheid van de studenten over de studentenjob blijft hoog, maar daalt licht. Het is goed mogelijk dat de verwachtingen van de studenten gestegen zijn door de grotere keuzemogelijkheden.

tabel 6

globale tevredenheid en tevredenheid
over de diverse aspecten van de
studentenjob (op schaal van 1 tot 10)

	2020	2019	2018	2017
globaal	7,5	7,6	7,7	7,8
salaris in verhouding tot werk	7,5	7,5	7,7	7,8
voldoende info over inhoud werk	7,5	7,5	7,8	7,9
werkmiddelen en werkomgeving	7,6	7,6	7,8	7,8
werksfeer	7,4	7,4	7,6	7,7
relatie directe chef	7,4	7,3	7,6	7,7
voldoende info over veiligheid	7,4	7,2	7,4	7,5
voldoende info over rechten/plichten	6,9	6,8	7,0	7,0
interessant werk	7,0	6,9	7,0	6,9

werkgevers en studenten laten kansen liggen.

De jobinhoud is het minst doorslaggevend bij de zoektocht naar een studentenjob. En vervolgens vindt slechts een op de vijf studenten het werk echt interessant.

Een studentenjob heeft nochtans meer te bieden dan alleen loon.

Studenten laten enorme kansen liggen door alleen op de korte termijn te denken. Hierdoor boren ze het potentieel van studentenjobs niet ten volle aan. Jongeren die kunnen aantonen dat ze al ervaring hebben opgedaan die in het verlengde ligt van hun studies, betreden de arbeidsmarkt met een serieuze streep voor op hun concurrenten. Dit betekent dat ze op de iets langere termijn meer kans maken op een job na hun studies én dus ook meer kans hebben om snel een vast inkomen te hebben.

82% van de studenten wil bij dezelfde werkgever aan het werk voor een studentenjob. Slechts 33% ziet het bedrijf nog als een optie voor een job na de studies. Dit laatste is wel een stijging in vergelijking met vorig jaar (28%). In 2017 bedroeg dit aandeel 23%.

bedrijven spenderen enorme bedragen aan rekruteringscampagnes. De jobstudenten die ze jaarlijks over de vloer krijgen, laten ze dikwijls wegglijpen.

Ze onderschatten het potentieel van studentenjobs als rekruteringskanaal. Studentenjobs zijn nochtans hét kanaal bij uitstek om toekomstige werknemers aan te trekken, te evalueren en een duurzame relatie met hen op te bouwen. We vermoeden dat meer en meer bedrijven op dit punt een beleid aan het ontwikkelen zijn. Dit maken we op uit de licht stijgende tendens van het aandeel studenten dat aangeeft na hun studies bij de werkgever van hun studentenjob te willen blijven werken.

2.9 negatieve invloed op studieprestaties

Door te werken tijdens de studies verdienen studenten niet alleen geld. Ze verwerven ook competenties die later van pas kunnen komen op de arbeidsmarkt. Een negatief gevolg kan zijn dat ze te weinig studeren. Wat denken de jongeren daar zelf van? De voorbije jaren vroegen we of studenten vonden dat studentenarbeid een negatieve invloed had op de studieprestaties in het algemeen. Dit bleek inderdaad zo te zijn. Voor deze studie veranderden we de vraagstelling en vroegen we of studentenwerk een negatieve invloed had op de eigen prestaties. Het gebeurt wel meer dat respondenten een globale ontwikkeling negatiever inschatten dan de persoonlijke. Ook nu blijkt dit het geval te zijn. De globale score daalt van 5,9 naar 5,2. Mannen schatten de invloed iets negatiever in dan vrouwen (5,3 versus 5,0). De negatieve invloed stijgt ook met leeftijd: 4,5 bij de min 18-jarigen versus 5,5 bij de 22- tot 25-jarigen.

2.10 betuttelende ouders

Ouders blijken een redelijk belangrijke rol te spelen in de wereld van het studentenwerk. Ze blijken jobs te zoeken (maar liefst 45% van alle studenten zoekt een studentenjob via de familie), te solliciteren en een stuk van de administratie over te nemen. Maar liefst een kwart van de studenten rapporteert dat dit het geval is (26%).

Het meest verrassende is dat er een groot verschil is tussen mannen en vrouwen. Als het gaat om studentenwerk, betuttelen ouders hun zonen een stuk meer dan hun dochters (34% tegenover 17%).

Ook qua leeftijd is er een verschil. Bij min 18 jaar is het aandeel 35%. Franstalige ouders betuttelen ook iets meer dan Nederlandstalige (29% en 23%).

03

studentenarbeid na corona

Deze studie slaat op het jaar 2019. Toen de studenten de vragenlijst invulden, begon het coronavirus toe te slaan en de arbeidsmarkt te ontwrichten. Het is nu al zeker dat het recordjaar voor studentenarbeid 2019 geen opvolger zal krijgen in 2020. De cijfers die Randstad publiceerde na de paasvakantie 2020 waren zeer verontrustend: in 2019 werkten tijdens de paasvakantie bijna 18.000 studenten voor de Randstad Group. Dit jaar waren dat er nog iets meer dan 6.000. Een achteruitgang van maar liefst 65,7%.

Inzake gepresteerde uren was de achteruitgang met 59,7% iets minder dramatisch. Dit betekent dat de studenten aan het werk per individu gemiddeld niet minder uren presteerden dan vorig jaar, maar zelfs iets meer (gemiddeld 27 uur tegenover 23 uur in 2019).

Tezelfdertijd waren bijna 29.000 andere uitzendkrachten in de weer tijdens de paasvakantie van 2019. In 2020 viel dit terug tot iets meer dan 17.000, een achteruitgang met 40,5%. De studentenarbeidsmarkt lijkt duidelijk meer geïmpacteerd dan de rest van de uitzendmarkt. Dit is nieuw in vergelijking met vroegere crisissen. Toen hield studentenarbeid net beter stand dan uitzendarbeid in het algemeen. De reden is dat bij vorige crisissen studentenarbeid nog in volle expansie was.

Daarnaast ligt het voor de hand dat studenten vaker in sectoren werken die meer dan gemiddeld getroffen zijn door corona: horeca, pretparken, evenementensector, detailhandel en grote delen van de industrie. Alleen in de publieke sector en lokale besturen bleef de studententewerkstelling op peil in vergelijking met vorig jaar.

De kans is zeer reëel dat de studentenarbeid zich gedeeltelijk zal herstellen. De paasvakantie viel dit jaar op het dieptepunt van de lockdown. Intussen is de exit van de lockdown bezig. Het aandeel studenten aan het werk zal zeker stijgen. Maar de horeca - de sector waarin procentueel de meeste studenten aan de slag zijn - zal pas als een van de laatste weer operationeel zijn. Daarom is het nu al zeker dat studentenarbeid geïmpacteerd zal blijven gedurende de rest van het jaar. In welke mate studentenarbeid in 2021 zal hernemen, zal uiteraard afhangen van de economische conjunctuur. De prognoses gaan vooralsnog uit van een sterke herneming.

04

belangrijkste conclusies

- Studenten werken steeds meer. Het aandeel studenten die werken tijdens het schooljaar bereikt nog maar eens een recordhoogte (70%). Het aandeel dat werkt tijdens de zomervakantie stijgt ook nog (76%). Bijna twee derde van de studenten (62%) werkt nu tijdens zowel de zomermaanden als het schooljaar. In totaal werkt nu 84% van de studenten, slechts 16% werkt helemaal niet. Rekenen we ook klussen en vrijwilligerswerk mee, dan daalt dit aandeel zelfs tot 11%.
- De globale regionale arbeidsmarkt komt ook tot uiting in de studentenarbeid. In Vlaanderen werkt 87% van de studenten, in Brussel 83% en in Wallonië 78%.
- De sectoren die het meeste beroep doen op studenten, zijn overduidelijk de horeca (22%), de detailhandel (19%) en de overheid/social-profit (11%). Vrije tijd (8%), productie-bedrijven en groothandel (beide 7%) vervolledigen de top vijf.
- De meeste studenten gaan nog steeds aan de slag als kassier(ster) (12%), gevolgd door administratief bediende (11%), magazijnier (10%) en productiearbeider (8%). Opvallend: de studentenjobs die het meest worden uitgevoerd, zijn allemaal jobs waarvan verwacht wordt dat ze in de toekomst sterk in aantal zullen afnemen.

Zoals elk jaar merken we de traditionele verschillen tussen mannen en vrouwen. Zo werkt bijvoorbeeld 15% van de dames als kassierster (tegenover 8% van de mannen). 11% van de mannen werkt als productiearbeider (tegenover 4% van de dames). Er zijn ook flink meer barmannen en magazijniers (resp. 8% en 13%) dan vrouwelijke tegenhangers (4% en 6%)

- 21% van de studenten werkt in bedrijven met meer dan 100 werknemers. 35% werkt in een middelgroot bedrijf (11-50 werknemers), 34% van de studenten werkt in een klein bedrijf

(tot tien werknemers). Doorheen de jaren is er een lichte verschuiving van groot naar klein. Het aandeel studenten dat werkt in een groot bedrijf (>100 werknemers) is de voorbije drie jaar afgenomen van 27% naar 21%. Dit betekent dat de uitbreiding van studentenarbeid de laatste jaren vooral heeft plaatsgevonden bij de kleinere bedrijven. Zij hebben pas recenter de voordelen van studentenarbeid ontdekt.

- Studentenarbeid is een bijzonder flexibele arbeidsvorm: 15% van de studenten werkt met uurcontracten, 24% met dagcontracten, 31% met weekcontracten en 30% met een maandcontract. De verhouding is nagenoeg ongewijzigd in vergelijking met vorig jaar.
- De eigen familie en vrienden en kennissen blijven met voorsprong de belangrijkste kanalen om een studentenjob te vinden (23% en 17%). Dan pas volgen uitzendkantoren (12%) en vacaturesites (11%). Social media en jobapps blijken voorlopig nog niet erg efficiënt. Ze worden veel aangewend als zoekkanaal, maar leiden nog niet zoveel naar een job (5% en 1%). Net als vorig jaar halen VDAB/Forem/Actiris 6%.
- Het belang van familie gaat verder dan het vinden van een job. Ouders blijken een redelijk belangrijke rol te spelen in de wereld van het studentenwerk. Ze blijken niet alleen jobs te zoeken (maar liefst 45% van alle studenten zoekt een studentenjob via de familie), maar ook te solliciteren en een stuk van de administratie over te nemen. Maar liefst een kwart van de studenten meldt dat dit het geval is (26%). Het meest verrassende is

dat er op dit vlak een groot verschil is tussen mannen en vrouwen. Als het over studentenwerk gaat, betuttelen ouders hun zonen een stuk meer dan hun dochters (34% tegenover 17%).

- In vergelijking met vorig jaar is het aantal studenten dat zonder contract aan de slag gaat opnieuw licht toegenomen. Vorig jaar was 19% van de studenten zonder contract aan de slag. Vandaag gaat het om 21%. Ook bij de studenten jonger dan 18 jaar gaat het opnieuw de verkeerde kant uit. Van 25% twee jaar geleden en 27% vorig jaar komen we nu uit op 31%. Onze vaststelling van vorig jaar blijft onverkort: de verschillende versoepelingen van het studentenstatuut lijken het zwartwerk niet echt terug te dringen.
- 82% van de studenten wil bij dezelfde werkgever aan het werk voor een studentenjob. 33% ziet het bedrijf als een optie voor een job na de studies. Vorig jaar was dit nog 28%. Deze stijging kan erop wijzen dat bedrijven stillertjesaan het potentieel van studentenjobs als rekruteringskanaal beter beginnen in te schatten.
- Hoewel sinds 2004 veel meer studenten werken, gaat dit niet ten koste van hun engagementen als vrijwilliger. Het aandeel studenten dat aan de slag gaat als vrijwilliger bedraagt dit jaar 35%. De doemberichten dat vrijwilligers een uitstervend ras zouden zijn, kunnen op basis van deze peiling niet bevestigd worden.
- Studenten verdienen volgens eigen schatting zo'n 2.600 euro per jaar (zo'n 200 euro meer dan vorig jaar). De mannelijke studenten verdienen meer dan de vrouwen (resp. 2.900 euro en 2.500 euro). Dit jaar merken we ook weer een verschil inzake gemiddeld uurloon. Mannen komen gemiddeld op 13,6 euro, vrouwen op 12,3 euro. Mannen verdienen jaarlijks ook met klussen (836 euro) een stuk meer dan de vrouwen (564 euro).
- Van alles wat verdiend wordt door te werken, gaat 10% naar uitgaan en bioscoop. 9% wordt gespaard. Bijdragen aan het gezinsbudget zijn goed voor 4%, nog eens 4% gaat naar de studies.
- 36% van de studenten geeft aan dat werken tijdens het schooljaar een negatieve invloed heeft op de eigen studieprestaties: een score van zeven of meer op een schaal van een tot tien.
- Studenten zijn globaal genomen nog steeds vrij tevreden over hun job. Die tevredenheid vertaalt zich in een gemiddelde score van 7,5 op 10. Vorig jaar was dit 7,6 en twee jaar geleden 7,7. Deze heel licht dalende trend vinden we dit jaar niet terug bij de verschillende aspecten van de job. Ofwel blijven ze gelijk, ofwel is er sprake van een lichte stijging. De meest waarschijnlijke oorzaak is wellicht dat de verwachtingen van de studenten gewoon gestegen zijn door de grotere keuzemogelijkheden.
- De records inzake werken als student zullen in 2020 zeker niet sneuvelen, integendeel. Tijdens de paasvakantie van 2020 viel studentenarbeid met maar liefst twee derde terug. Omdat de paasvakantie viel in het strengste deel van de coronalockdown, valt te verwachten dat de cijfers voor de rest van het jaar iets positiever zullen zijn. Een algehele achteruitgang is niet te vermijden. Het is voorlopig onduidelijk hoeveel de studentenarbeidsmarkt volgend jaar zal kunnen hernemen. De voorlopige prognoses zijn eerder optimistisch.

—
randstad.be

